

LILLEHAMMER
KOMMUNE

ÅRSPLAN FOR

ØVERSVEN BARNEHAGE 2023-2024

INNHold

Innledning.....	3
1. Barnehagens formål, verdigrunnlag og oppgaver.....	4
2. Lillehammer kommunes visjon og verdier.....	4
3. Presentasjon av Øversveen barnehagen.....	7
4. Barnehagens mål og fokusområder.....	8
5. Tema - og prosjektbasert arbeid.....	9
6. Barns trivsel og lek.....	11
7. Samarbeid barnehage og hjem.....	15
8. Ansatte i Øversveen barnehage.....	18
9. ÅRSHJUL 2023-2024.....	19
Kontaktinformasjon:.....	20
Vedlegg 1 PROGRESJONSPLAN - FAGOMRÅDENE.....	21
Hvordan vi jobber med de 7 fagområdene:.....	21
Kommunikasjon, språk og tekst.....	21
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	22
Kunst, kultur og kreativitet.....	23
Natur, miljø og teknologi.....	23
Antall, rom og form.....	24
Nærmiljø og samfunn.....	26

Vedlegg 1:

Progresjonsplan for fagområdene

Vedlegg 2:

Tilvenning i barnehagen

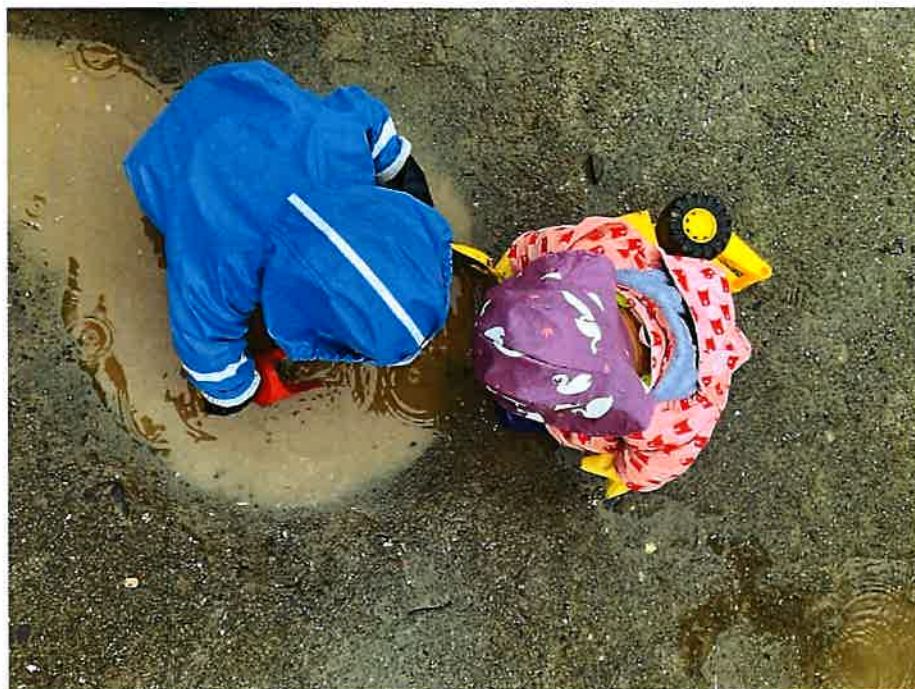
Innledning

Barnehagene drives etter Lov om barnehager med forskrifter. *Rammeplan for barnehagen - innhold og oppgaver*, er en forskrift til Lov om barnehager. Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen redegjør for barnehagens samfunnsmandat, og innholdet skal synliggjøres i årsplanene til barnehagene. Rammeplanen finner du [her](#) og barnehageloven finner du [her](#).

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. I tillegg skal det utarbeides detaljerte planer for kortere eller lengre perioder som beskriver konkret hvordan barnehagen arbeider med tiltakene som er fastsatt i årsplanen og i progresjonsplanen.

Foreldre skal gjennom disse planene få et godt innblikk i barnehagens arbeid, og se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene lokalt i barnehagen og de overordnede målene for barnehager, både i Lillehammer Kommune og på nasjonalt nivå.

Barnehagens styrer har det faglige ansvaret for utarbeidelse av årsplanen i samarbeid med foreldre og ansatte. Årsplanen fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

1. Barnehagens formål, verdigrunnlag og oppgaver

Barnehagelovens § 1 - Formål: Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

2. Lillehammer kommunes visjon og verdier

Lillehammer Kommune har følgende visjon for sektor oppvekst, utdanning og kultur:

God samordnet innsats gir trygghet, kompetanse og livsmestring

For oss betyr dette at barna i barnehagen skal møte trygge voksne som sørger for at barna får oppleve tilhørighet, leke, utforske og lære. Dette fordrer et nært og godt foreldresamarbeid.

Å skape gode barnehager for alle barn er en av de viktigste oppgavene for kommunen. Kommunen har et overordnet ansvar for kvaliteten på barnehagetilbudet, og skal gi barn og unge god omsorg og et helhetlig utdanningsløp, fra barnehage til videregående opplæring. Barnehagen er derfor en viktig del av utdanningsløpet, både i kraft av sin egenart og som en sentral arena for tidlig innsats for alle barn. Barnehage- og skolemiljø skal fremme helse, trivsel og læring og forberede barn og unge til aktivt samfunnsliv, til fremtidens arbeidsmarked og til å kunne realisere seg selv på måter som kommer fellesskapet til gode.

En god barnehage forutsetter godt samarbeid og god forståelse mellom mange aktører. Foreldre, ansatte, forskere og utdanningsinstitusjoner, politikere og barna selv er på hver sin måte opptatt av barnehagens kvalitet. Når barna er i barnehagen skal de ha det trygt og godt, utfordrende og stimulerende, de skal ha venner og møte omsorgsfulle voksne, og de skal ha anledning til å lære og utvikle seg ut fra egne forutsetninger. Barna skal føle seg sett og hørt, ha nære tilkynningsrelasjoner og mange anledninger for variert lek. Deres hverdag skal være meningsfull, og de skal være aktører i sitt eget barnehageliv.

Dette er også nedfelt i rammeplanen (s.11).

For de kommunale barnehagene har vi utarbeidet en felles pedagogisk plattform. Den kan sees på som vårt verdidokument og viser hva de kommunale barnehagene står for.

Som barnehageeier har Lillehammer kommune fokus på verdiene:

Profesjonalitet – Ansvarlighet – Respekt.

For oss i Øversveen barnehage betyr disse begrepene:

Profesjonalitet	Ansvarlighet	Respekt
<ul style="list-style-type: none"> • Gode holdninger og verdier • Høy faglig kompetanse • Teori og praksis ses sammenheng • Være profesjonelle • Videreutvikle oss selv og egen barnehage 	<ul style="list-style-type: none"> • Følge rammer og lover • Alle blir sett og hørt • Tillitt og omsorg • Oppmuntre hverandre • Lojal mot planer og forventinger. • Tar- og viser ansvar 	<ul style="list-style-type: none"> • for ulikheter og hverandre • for den jobben vi gjør • for barn og foreldre • Følger arbeidstiden vår. • Lytter og viser åpenhet • Inkluderende

Disse verdiene gjenspeiles i våre holdninger og handlinger i det daglige arbeidet med barna og i møte med foreldrene. Verdiene er viktig for vårt menneskesyn, som handler om hva vi tenker om mennesker og hvilken verdi mennesket har. Alle mennesker skal ha samme verdi og samme rettigheter.

Rammeplanen fremhever betydningen av voksnes holdninger, kunnskaper og ferdigheter til å møte, forstå og veilede barn. Gjennom holdningsskapende arbeid og konkret handling i samarbeid med hjemmene, skal personalet i barnehagen skape et trygt, inkluderende og stimulerende barnehagemiljø som forebygger mobbing og krenkende handlinger. Vennskap og gode relasjoner med andre barn - og voksne- er viktig for alle barn!

Barnehagene i Lillehammer har utarbeidet en felles Handlingsplan for et godt psykososialt barnehagemiljø. Handlingsplanen skal brukes i det forebyggende arbeidet og trer i kraft når barn utsettes for krenkende handlinger av andre barn eller voksne som jobber i barnehagen. Etter endringer i barnehageloven gjeldende fra 01.01.21 har alle barnehager plikt til å sikre at barna har et trygt og godt barnehagemiljø.

Kommunens vedtekter, strategiplan, handlingsplaner og plattform for de kommunale barnehagene finner du [her](#).

Miljøfyrtårn

Alle kommunale barnehager er Miljøfyrtårnsertifiserte. Dette betyr at barn og voksne arbeider med å være miljøbevisste. Vi vil gi barna kunnskaper, gode holdninger og praktiske erfaringer med miljøarbeid. Øversveen barnehage ble RE-sertifisert våren 2023. Vi er opptatt av at barna skal være en del av en bærekraftig utvikling i samfunnet. Barn skal få utforske natur og miljø, ved å få en begynnende bærekraftig forståelse. Vi har jobber med søppelsortering, har miljødag og miljøuke. I tillegg har vi egen grønnsakshage, der vi dyrker et utvalg av egne grønnsaker.

Trafikksikker barnehage

Alle kommunale barnehager er godkjent som trafikksikker barnehage. Dette betyr at trafikk og sikkerhet er i fokus i hverdagen. Målet med arbeidet er å gi barna erfaringer og gode holdninger slik at de er best mulig rustet til å ferdes alene i trafikken når de blir eldre. Trafikk er et tema som passer godt inn i hverdagen. Barna opplever trafikk når de skal til og fra barnehagen, når de skal på tur og når de erfarer trafikk gjennom lek og observasjon av hva de voksne gjør.

Generasjonssang

Alle kommunale barnehager jobber med Generasjonssang, på litt forskjellige måter. Noen av barnehagene drar ut på institusjoner og bo- og servicesentre for eldre, der barna sammen med de eldre synger og gjør bevegelser til tradisjonelle norske sanger som er kjent for de eldre. Noen av barnehagene samarbeider med seniorkor, besøker Røde kors eller får besøk av hjemmeboende eldre på sangstund i barnehagen. Dette skjer i samarbeid med Miljøbehandlingsteamet i kommunen, og er med på å gi eldre og demente en positiv opplevelse og kanskje gjenskape noen minner fra egen barndom. I Øversveen barnehage har vi opprettet et samarbeide med VilMer. Sammen med VilMer er vi opptatt av å skape gode opplevelser for de eldre på Søre Ål bo- og servicesenter. Barn og ansatte holder alt fra minikonsert og sangstunder, til at vi spiser matpakke, har eventyrstund eller har en hobbystund hvor vi lager fine ting sammen.

Barn med særlig behov

Lillehammer kommune har tverrfaglige team for alle barnehagene. Teamene har jevnlig møter med barnehagene gjennom året, og dette skal gi barnehagene bistand og støtte i arbeidet med å vurdere om barn kan ha behov for ekstra oppfølging. Da kan tiltak settes i gang så raskt som mulig, i samarbeid med foreldre/foresatte.

Mat og kosthold

Mat, kosthold og måltider er noe som opptar de fleste foreldre. Dette er et jevnt tema på foreldremøter og i brukerundersøkelser. Det er derfor ansatt kjøkkenassistent i 40 % stilling i alle kommunale barnehager. Disse stillingene kommer i tillegg til grunnbemanningen.

Lillehammer kommune satser på dette fordi mat og måltider skal være en del av det pedagogiske innholdet, der barna er inkludert, og det er et stort fokus på et sunt og variert kosthold. Vi deltar også i ordningen [Sunnere Barn](#), som har som mål å bidra til økt kunnskap om mat og måltider i barnehagen, og tilbyr lett tilgjengelige verktøy. Alle kjøkkenassistentene inngår i et nettverk, og der drøftes ulike menyer knyttet opp mot pedagogiske opplegg, samt at det legges planer for fysisk aktivitet knyttet opp mot kosthold. Menyene legges ut i kalender på Visma – min barnehage.

Barna kan spise frokost fra 07:00 – 08:30, dersom barna kommer senere, må barna spise hjemme. Lunsj serveres ca. 11, og ettermiddags mat/frukt ca. kl.14:00.

3. Presentasjon av Øversveen barnehagen

Barnehagens samfunnsmandat: å tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Den skal både være en pedagogisk virksomhet og et velferdstilbud for småbarnsforeldre. Barnehagen skal støtte og ta hensyn til det enkelte barn, samtidig som hensynet til fellesskapet ivaretas.

Øversveen barnehage er en kommunal 3 avdelings barnehage, lokalisert på Søre Ål i Lillehammer kommune. Barnehagen startet opp på 1980 tallet. I 2004 ble det bygget på i mer moderne stil, med nye lokaler, nye garderober og nye avdelinger. Alle avdelinger fremstår som lyse, romslige og trivelige, tilpasset barnas behov.

Barnehagen er delt opp i en småbarnsavdeling med 1-2 åringer, avdeling Blå, en mellomavdeling med 2-3 åringer, avdeling Gul og en avdeling med de eldste, 3-5 åringene, avdeling Rød. Barnehagen ligger i nærheten av skog og mark, blant skiløyper, turstier og i umiddelbar nærhet til Maihaugen. I skogen har vi en lavvo vi bruker flittig, her har vi egen bål plass og utelekeplass hvor barna kan utfolde seg motorisk, leke og bli kjent med naturen i skjønne omgivelser. Lavvoen er ett av flere turmål barnehagen benytter seg av jevnlig.

En visjon er som et frø.

Frø er små, men kan vokse til store trær.

Øversveen sin visjon er:

«Den gode barndom, skapes ved å leke, lære og vokse sammen»

Barndom

Vi i Øversveen skal anerkjenne barns livsverden, fantasi og undring. Barna skal oppleve hverdagsmagi, mestring og gleder over å være inkludert i et fellesskap i barnehagen. Barna og barndommen skal tas på alvor!

Leke, lære og vokse sammen

Leken er indre motivert, frivillig og spontan, og helt naturlig i barns liv. Leken fanger barnets interesse der og da, og er selve kjernen for barns trivsel, læring og utvikling. I Øversveen skal leken prioriteres, barna skal ha god tid til å leke. Personalet skal være en lekessurs, som er sammen med barna «i leken». Sammen skal vi leke for å lære, slik at vi kan utfordre hverandre, mestre, støtte, veilede og vokse sammen.

4. Barnehagens mål og fokusområder

Øversveen barnehage skal være den beste barnehagen å ha barn i, være forelder i og være ansatt i. Vi skal vise omsorg gjennom å være anerkjennende, omsorgsfulle og tilstedeværende ansatte, vi skal være raus og vise respekt for hverandres likheter og ulikheter. Vi skal bidra til at barna opplever mestring, vennskap, samspill og lek i et inkluderende barnehagemiljø. Vi skal har vi et overordnet mål om å legge til rette for å styrke barns psykiske og fysiske helse ved la barna;

- utvikle troen på seg selv. Tørre å stå for egne valg og respektere andres
- utvikle et positivt selvbilde, ta imot og gi ros
- «klare sjøl», oppleve mestring
- få erfaring med egne følelser, og få støtte og erfaring med regulering av disse.
- få erfaring med både medgang og motgang, slik at vi bidrar til å danne robuste barn.
- utfordre motoriske ferdigheter ute og inne

Vi har valgt å videreføre fokusområdet fra forrige barnehageår. I Øversveen barnehage vil fokusområdet vårt for barnehageåret 2023 – 2024 være:

«Livsmestring og helse»

Vi har valgt å videreføre dette fokusområdet, fordi vi opplever barn som i større grad trenger støtte og veiledning til å regulere egne følelser, håndtere motgang eller andre små hindringer i hverdagen. Barn trenger tidlig støtte for å kunne være rustet for livet og fremtiden på best mulig måte. Helt grunnleggende i dette arbeidet er en trygg og god barnehagehverdag. Personalet skal bidra til at barna utvikler et positivt selvbilde og opplevelsen av egenverdi gjennom ulike mestringsopplevelser psykisk, fysisk og sosialt. Personalet skal støtte barna i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser (Utdanningsdirektoratet, 2017).

I Rammeplanen for barnehager er *Livsmestring og helse* blitt en del av barnehagens verdigrunnlag (Kunnskapsdepartementet, 2017). Rammeplanen beskriver at livsmestring handler om:

- fysisk helse
- psykisk helse
- bidra til barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd
- forebygge krenkelser og mobbing
- forebygge og oppdage barn som er utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep

Vi kan definere begrepet *livsmestring* til at det handler om at barna skal utvikle ulike ferdigheter og kunnskaper som kan hjelpe barnet til å håndtere medgang og motgang, endringer, konflikter og andre alvorlige hendelser og personlige utfordringer på en best mulig måte. Slik at barna skal få tro på egne evner og trygghet i å mestre senere i livet. *Livsmestring utvikles ved at vi får mulighet til å bruke egne evner og utvikle oss, oppleve mening, autonomi og dele mål og verdier i et fellesskap (Helsedirektoratet, 2017).* Hvis barnehagehverdagen preges av livsglede og lykke, er dette et godt utgangspunkt for at barnet oppnår livsmestring (Størksen, 2018). I Øversveen barnehage skal personalet hele tiden sette barnet først, ha fokus på å støtte, veilede, anerkjenne og være tilstedeværende voksne for barna, slik at vi sammen kan mestre, lære, leke og utvikle oss i ett inkluderende fellesskap

5. Tema - og prosjektbasert arbeid.

Med bakgrunn i ulike styringsdokumenter og faglige drøftinger i personalet har vi valgt å arbeide med tema; *Livsmestring og helse*. Gjennom året skal personalet jobbe med ulike temaer som kan knyttes til barns livsmestring og helse. Disse temaene synliggjøres gjennom ulike prosjekter inne på avdelingene, bilder, månedsplaner og månedsbrev.

Vi er opptatt av at barns medvirkning skal komme til syne i våre pedagogiske prosesser i barnehagen, derfor følger vi barnets initiativ og interesser underveis i disse prosjektene, det betyr at noen prosjekter vil vi holde med over lengre tid, mens andre prosjekter avtar når barna ikke synes det er lystbetont lengre. Hele personalet har vært med i prosessen med å utarbeide og definere fokusområdet vårt, slik at vi har en felles plattform som utgangspunkt. Alle avdelinger vil jobbe med samme fokusområde, men allikevel med ulike temaer knyttet til *livsmestring og helse*, på denne måten kan vi tilpasset innholdet til barnets alder.

Ved å tilpasse innholdet i barnehagen, kan vi fanget opp det om er viktig for barna der og da. Ett av hovedmålene våre, er at temaene formes sammen med barna. Barns medvirkning skal komme til syne gjennom våre pedagogiske prosesser i barnehagen. Dette gjør at prosjektene og temaene vi jobber med tar barns medvirkning på alvor.

Vi har som mål at våre pedagogiske prosesser gjennom året skal bidra til at barna blir bedre kjent med egne og andres følelser, gi og ta imot omsorg, vise empati, bygge relasjoner og vennskap, utvikle språklig og sosial kompetanse. Barna skal få utfolde seg kreativt, undre seg og utforske egen skaperglede. Barnets livsmestring og helse skal styrkes gjennom lek og undring i samspill med andre, både fysisk og psykisk.

Gullklubben - Overgang barnehage - skole

Lillehammer kommune ønsker å skape en god overgang og best mulig sammenheng mellom barnehage og skole for alle barn. Fem overgangslærere skal samarbeide med alle barnehager og skoler for å skape de beste forutsetninger for å lykkes med dette. Trygge barn lærer mest, og det er derfor viktig at barnehage og skole kjenner til hverandres innhold og arbeidsmåter, og at barna møter noe av innholdet de kjenner fra barnehagen når de begynner på skolen. Derfor må et godt samarbeid være etablert i god tid før barna skal begynne på skolen.

I Øversveen barnehage ønsker å gi «Gullklubben» et «kongear» i barnehagen. Det å være størst, skal ha en verdi i seg selv. Barna skal få varierte opplevelser som skaper forventninger gjennom året. Vi er opptatt av fellesskapsfølelsen, vennskap og respekt for hverandre. Barna skal kjenne på egen progresjon og mestringsfølelse. Barnehagen skal tilpasse innholdet etter det enkelte barns ferdigheter og interesser. Gullklubben har fokus på: *Vennskap, selvstendighet og sosial kompetanse*. Det å klare å kle på seg selv, gå på do, spise, pakke sekken, vise empati og forståelse for andre, ha gode venner, lekkompetanse, føle seg inkludert og inkludere andre og være et godt medmenneske er noe av det aller viktigste i forberedelsen til skole/SFO, dette bidrar til å støtte barns livsmestring og helse, psykisk og fysisk.

Dette er noen av Gullklubben sine aktiviteter gjennom året

- Gullklubb hver dag, alle førskolebarna er sammen i egen gruppe hver dag. Vi har ulike aktiviteter gjennom uka.
- Høsttur til Sjusjøen med buss.
- «Skiglede» Vi lærer grunnleggende ferdigheter, med ett fokus om å ha det gøy. Vi prøver ut ulike teknikker på flatt underlag, i oppover og nedover bakker.
- Vintertur på ski til Sjusjøen. Vi tar bussen og spenner på oss skiene.
- Svømming – Vi har svømmeundervisning på Jorekstad våren 2024. Målet er at barna skal bli tryggere i vann og få grunnleggende svømmeferdigheter.
- Tarkus – Han er med oss i trafikken for å lære oss hvordan vi ferdes
- Gjensynsfest – Femåringene inviterer fjorårets skolestartere til barnehagen for lek, mat og hygge
- OVERNATTING med stor O. Dette er det alle har ventet så lenge på. Gullklubben spiser mat, ser film og ligger over i barnehagen.

6. Barns trivsel og lek

I Øversveen barnehage skal alle barn oppleve trygghet og trivsel. Personalet har ansvaret for at alle barna føler seg trygge og trives her hos oss. Dette skjer gjennom et godt barnehagemiljø, der trygghet, trivsel, anerkjennelse og engasjement preger hverdagen i barnehagen. Barna skal være først i alt vi gjør, barna skal bli tatt på alvor, barna skal ha et fang å sitte på, få trøst når det trengs og få ulike utfordringer og mestringsopplevelser. Vi vil at barnehagen skal være et godt sted å være og et godt sted å lære. Atmosfæren skal preges av humor, raushet og omsorg.

Sosial kompetanse utvikles gjennom hele livet, men grunnlaget legges i de tidlige barneårene. Gjennom lek og samspill med andre barn og voksne tilegner barna seg ulike kunnskaper, ferdigheter og verdier. Barnehagen er en arena der barna kan utvikle seg i relasjon med andre, utvikle empati, bygge vennskap og oppleve gleden ved å tilhøre et inkluderende fellesskap. Dette er også viktige målsettinger for det pedagogiske arbeidet. Vi vil at barna skal utvikle en god selvfølelse der de lærer å stole på seg selv, hjelpe seg selv og andre og tør å utfordre seg selv, både fysisk og psykisk. Personalet skal støtte og legge til rette for dette i det daglige arbeidet i barnehagen.

Leken er helt sentral og den viktigste aktivitet i barnehagen. I leken skapes relasjoner, barna blir kjent med hverandre og vennskapsbånd knyttes. Det er i leken barna utvikler seg mest, både språklig og sosialt. I Øversveen barnehage skal barna få leke, utvikle fantasien, undre seg sammen og mestre.

Dette krever et personale som:

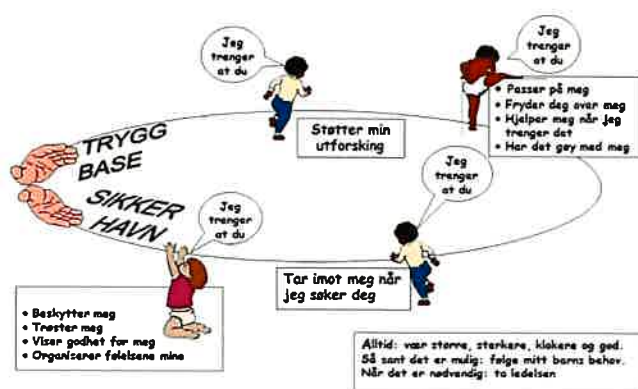
- Er engasjerte, tilstedeværende og tilgjengelige voksne
- Er varme, sensitive og oppmerksomme på barns behov
- Har en anerkjennende rolle og holdning
- Tar barnas ønsker og interesser på alvor og inn i planleggingsarbeidet
- Observerer og deltar aktivt i leken sammen med barna
- Undrer seg sammen med barna
- Støtter barnas fantasi
- Legger til rette for allsidig lek og aktivitet
- Tar ansvar for barns trivsel
- Er gode grensesettere, ved å være tydelige voksne
- Er Kunnskapsrike og kompetente
- Er gode rollemodeller som veileder og støtter barna

Trygghetssirkelen

Personalet skal se det enkelte barnet, men også gruppen av barn, videre skal vi gi barna omsorg, trygghet, støtte og mestringsfølelse. Barnehagen skal være en trygg base for barna, der personalet er barnets sikre havn. Det er først når barnet har en trygg tilknytning til barnehagen og personalet at barna tør å utforske.

For at barna skal utvikle seg, trenger barnet både trygghet, omsorg og støtte. Personalet i Øversveen skal være gode rollemodeller og omsorgsfulle voksne som kan å tolke og se barnas ulike kommunikasjonssignaler og behov. Det er viktig at personalet deltar aktivt i barns lek, og at vi fungerer som en utviklingsstøtte i barnehagehverdagen. Dette støtter og bidrar til at barna får oppleve gode og trygge relasjoner og mestring i barnehagen. Trygghetssirkelen er en modell som viser til barnets behov for beskyttelse og omsorg, utforskning og lek.

Trygg tilknytning

I det daglige arbeidet med barna i Øversveen barnehagen, skal vi bruke trygghetssirkelen som et utgangspunkt for trygg tilknytning. Personalet skal være *større, sterkere, klokere og god*. Ved å følge barnets behov når det er muligheten for det, og være tydelige når det er nødvendig. Barna skal møtes av trygge, omsorgsfulle, nære, tilgjengelige, tilstedeværende og lyttende voksne. Samtidig som barna skal få trøst, beskyttelse, bekreftelse og nærhet.

Personalet skal:

- Være med barna å leke, utforske og undre seg sammen med barna.
- Gi barna støtte i sin utforskning.
- Være nær barnet, varmet og tydelige.
- Utfordre, motivere og stimulere til andre læringsfremmede aktiviteter som skaper mestringsfølelse hos barnet.

Barnet alltid vite at det er en voksen som er der for å ta imot barnet når det har behov for det. Barna skal føle seg som betydningsfulle mennesker i et fellesskap.

Personalet har stor betydning for kvaliteten i barnehagen. Personalet skal være kompetente og profesjonelle i arbeidet sitt. I Øversveen barnehage skal vi utvikle oss faglig, der målet vårt er å utgjøre en forskjell til barnets beste hver dag. Hos oss skal alle barn, foreldre og ansatte møte hverandre med et «Hei» og et smil når vi kommer til barnehagen. Personalet er ansvarlige for at barna skal oppleve trygghet, tilhørighet og trivsel her i Øversveen.

7. Diverse informasjon

Åpningstider, ferie og planleggingsdager

Barnehagen er åpen alle virkedager i året fra 07:00 – 16:30, barna må hentes innen 16:30. Vi ber om at dere har en forståelse og respekt for åpningstiden. Barnehagen er stengt 2 uker på sommeren. På høytider som jul og påske, kan barnehagen velge å stenge dersom det er få barn som er meldt på. Vi bemanner etter antall barn, påmeldingen er bindende. Barnehagen kan også ha reduserte åpningstider i forbindelse med ferie i høytider. Onsdag før påske stenger barnehagen kl.12:00.

Det sendes ut påmelding til jul/påske i god tid. Disse lappene henger vi på barnets plass i garderoben. Vi ønsker også en oversikt over de barna som tar seg fri enkeltdager, høstferie, vinterferie, dette legger dere inn i Visma. Det kommer en påminnelse fra barnehagen.

Barna må ta ut 4 uker ferie i løpet av barnehageåret, 3 av disse ukene må tas ut sammenhengende.

Vi har 5 planleggingsdager i løpet av et år, disse datoene legges inn i barnehagens årshjul. Datoene 2023/2024 er: 17 og 18.august, 24.november, 2.februar og 10.mai.

Sykdom

Barna skal være friske nok til å være på de aktivitetene vi har i barnehagen. Dersom barnets allmentilstand er nedsatt, det ikke er interessert i å leke, har dårlig appetitt eller ikke kan være ute, bør barnet holdes hjemme, eller bli sendt hjem fra barnehagen.

- Smittefare er stor i barnehagen både for små og store, send melding til barnehagen om hvordan sykt barnet er (vannkopper, oppkast og andre barnesykdommer)
- Medisiner gis kun etter avtale og ved kronisk sykdom. Det skal da skrives under på et medisinerings skjema.
- Barnehagen anbefaler 1 feberfri dag før barnet kommer tilbake til barnehagen
- Ved oppkast/diare skal barnet holdes hjemme i 48 timer etter siste oppkast/diare.

Parkering

Vi har en utfordrende og liten parkeringsplass. Derfor er det viktig at ALLE tar hensyn. Foreldre kan parkerer foran personalets biler, ikke foran porten. Dette på grunn av utrykningskjøretøy. Barn skal ikke gå ut av porten alene, det kan skje ulykker. Foreldre og ansatte skal rygge seg inn på de markerte parkeringsplassene dersom det er plass der. VIKTIG! Bilene skal ikke stå på tomgang når barna leveres/hentes. Porten skal alltid være lukket.

Politiattest og taushetsplikt

Alle som arbeider i barnehagen, eller er tilknyttet barnehagen må ha gyldig politiattest. Alle som arbeider i barnehagen eller som er tilknyttet den, som SU, ansatte, vikarer, studenter, andre instanser og lignende har undertegnet en taushetserklæring i samsvar med forvaltningsloven §13. Dette skal sikre barn og familie mot at personlige og private forhold kommer på avveie.

Sovevakt og telling av barn

Vi er opptatt av trygghet, også når barna sover. Vi har hele tiden en sovevakt som passer på barna. På denne måten sikrer vi at barna har det trygt og godt når de hviler seg. Er det et barn som har behov for at en ansatt er tett på, så er vi der. Alle barn sover ute, vi har ikke muligheten til å la barn sove inne. Dersom det er for kaldt ute, mer enn -10 grader, sover barna inne i vognene sine. Dersom dere foreldre ønsker at barna skal sove ute når det er kaldere, ønsker vi skriftlig godkjenning. Vi har også en oversikt over hvor lenge barna sover, sovetider legges ut på Visma-min barnehage, slik at dere foreldre ser hvor lenge barna har sovet. Det er viktig at barna har trygge vogner, myggnetting og sovetøy etter årstid når de hviler seg, dette er noe dere foreldre har ansvar for å ha med dere til barnehagen selv.

Når vi er ute på barnehagens uteområde eller på tur, telles barna jevnt gjennom dagen, dette gjøres vi appen Visma – Min barnehage ansatt. Her dokumenteres tellingen og til hvilket tidspunkt barna har blitt telt. Dette sikrer at vi hele tiden har god oversikt over hvor og hvem barna leker med.

Bursdager

Vi lager bursdagskrone og har samlingsstund for bursdagsbarnet. Istedenfor medbrakt kake, ønsker vi å ha fokus på bursdagsbarnet og aktiviteter på avdelingen. Bursdagsbarnet får krone, bursdagssang og sitte på bursdagsstolen. Barnet velger hvilke sanger som skal synges. Hvis barna skal dele ut bursdagsinvitasjoner i barnehagen, må alle guttene eller jentene på avdelingen inviteres. Oppfordrer til å dele ut hjemme

Egne leker

Private leker skal ikke tas med i barnehagen. Med unntak av de miste barna sine kosedyr og lignende som de bruker når de sover. Vi har «ha med» dag, og på disse dagene kan barna ha med seg en navnet privat leke.

8. Samarbeid barnehage og hjem.

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (Barnehageloven § 1 Formål)»

Et godt samarbeid med foreldrene er viktig for kvaliteten i barnehagen. I Øversveen er vi opptatt av et gjensidig godt samarbeid og god kommunikasjon mellom hjemmet og barnehagen, preget av åpenhet og tillitt hele veien. Dette er viktig for barnets opplevelse barnehagen, og for at vi skal kunne legge til rette for det enkelte barnet på best mulig måte, både når det gjelder trivsel, utvikling og læring.

Den største samarbeidsarenaen er den daglige kontakten mellom hjem og barnehage, ved levering og henting. Ved siden av denne daglige fysiske kontakten har vi også appen «Visma – Min barnehage». Dette er en digital kommunikasjonsplattform mellom barnehage og hjem. Her publiserer vi bilder, månedsplaner, månedsbrev, dokumenter og annen viktig informasjon fra barnehagens administrasjon. Inne i appen er det noe som heter *dagbok*. Her legges det også ut små innlegg og bilder fra barnehagehverdagen. Det er språkstimulerende å la barna være med å se på og snakke om de bildene vi legger ut.

Foreldresamtaler gjennomføres 2 ganger i året, i tillegg til 2 felles foreldremøter, ett på høsten og ett på våren. Foreldresamtalene foregår individuelt, og omhandler barnets utvikling og læring i barnehagen. Vi tilbyr fortløpende samtaler der det er behov for det. For nye foreldre tilbyr vi oppstartsamtale i begynnelsen av året.

Foreldresamarbeid skal først og fremst bidra til:

Å sikre barn gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse med barnas hjem:

- Et godt system for foreldresamarbeid
- Foreldresamtaler, daglig kontakt, informasjon
- God relasjon mellom foreldre og barnehagen
- At foreldre inkluderes i evalueringsarbeidet

Foreldre og personalet har en felles forståelse for barnets behov og utvikling:

- En tett, åpen og god dialog hvor barnets behov og utvikling er i fokus
- Alle ansatte i barnehagen skal opptre profesjonelt i møte med foreldre
- Det gis god informasjon og foreldre får innsikt i barnehagehverdagen

Forventinger barnehagen og foreldre

Både barnehagen og foreldrene skal ha gjensidige forventinger. Avklaring av disse forventningene skal utarbeides i SU. Forventingene skal være retningsgivende for alle parter.

Barnehagens forventninger til foreldre

- Gjensidig og åpen informasjon, gir nødvendig informasjon om barnet og hjemmesituasjonen
- Respekterer barnehagens åpningstider, rutiner og retningslinjer.
- Lojal, fremsnakker barnehagen. Gir konstruktiv/positiv tilbakemelding direkte til barnehagen.
- Bidrar til et godt foreldresamarbeid, møte på avtaler som foreldresamtaler og foreldremøter
- Holder dere oppdaterte. Leser og følger med på planer og månedsbrev og svarer på henvendelser fra barnehagen
- At dere er gode rollemodeller, i henhold til hvordan vi snakker med hverandre.
- Ha utstyr i orden, navner klær og annet utstyr, sjekker strikker og at klær er passe/hele.
- God hygiene (dusje, børste hår/tenner og rene klær på barn (ta med møkkete klær hjem)
- Trygghets sirkelen, TØRRE å være den voksne. Lov å si nei, tørre å sette grenser
- Gjensidig respekt for den jobben dere og vi gjøre til barns beste.
- Tørre å spørre om støtte, hjelp og veiledning
- Åpenhet
- Sjekk gjenglemtkurven
- Forståelse for at barnet er en del av et større fellesskap

Foreldres forventning til barnehagen

- Fokus på leken og barna
- At barn blir sett og får gode relasjoner til voksne og andre barn
- Imøtekommende ansatte ved levering og henting, gi tilstrekkelig og god informasjon.
- Gi barna ulike trygghet, omsorg og læring, samt støtte barns undring og fantasi.
- Tar hensyn til barns behov og dagsform
- Skape gode verdier og holdninger
- Holde tradisjoner i hevd
- Tydelige og ærlige tilbakemeldinger
- Servere sunn mat
- Støtte og veilede

Samarbeidsutvalget og foreldrerepresentanter.

Samarbeidsutvalget (SU) er et samarbeidsorgan for foreldre, personale og lederen i barnehagen. SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ, og skal ta opp/uttale seg om ulike forhold knyttet til driften av barnehagen. Su har ansvar for å koordinere og delegerer oppgaver til foreldre til ulike arrangement i regi av SU. Inn under dette ligger planlegging av foreldremøter, dugnader og andre trivselsfremmende tiltak og aktiviteter som 17.mai toget. Se kalenderen for mer informasjon.

Representanter til SU blir valgt på generalforsamlingen og utvalget konstituerer seg selv. SU består av 4 foreldrerepresentanter, 2 representanter fra personalet i barnehagen og leder i barnehagen. Leder inviterer til minst 2 møter årlig, eventuelt ved behov.

Samarbeidsutvalgets representanter for 2023-2024 er:

- Robin Heby, fra Blå
- Sondre Asphaug
- Hilde Granum
- Øyvind Pedersen, lavvoansvarlig, Gul

Foreldreutvalgets representanter, som skal bistå SU er:

- Mikko Kokslie, Oktoberfest i lavvoen
- Esben W. Birkeland, Oktoberfest i lavvoen
- Viki V. Brabrand, Julefesten
- Lene S. Sandbakken, Julefesten
- Mari J. Bø, Besteforeldrekaffen
- Ole N. Salte, Besteforeldrekaffen
- Stian Pedersen, Besteforeldrekaffen
- Jannicke Svensen, Sommerfesten
- Anette Karenstuen, Sommerfesten

9. Ansatte i Øversveen barnehage

	<p>Stine M. Taskerud</p> <p>Leder i Øversveen Barnehage, 100%</p> <p>KONTOR</p>		<p>Marit Rønningen</p> <p>Pedagogisk leder og Styrerassistert, 100%</p> <p>Avd: GUL</p>
	<p>Tone H. Elvestad</p> <p>Pedagogisk leder, 100%</p> <p>Avd: RØD</p>		<p>Jenny Aileen Jensen</p> <p>Pedagogisk leder, 100%</p> <p>Avd: BLÅ</p>
	<p>Kristin Aal</p> <p>Pedagogisk leder, 100%</p> <p>Avd: GUL</p>		<p>Svetlana Malyavkina</p> <p>Pedagogisk leder, 100%</p> <p>Avd: RØD</p>
	<p>Johanne S Rønning</p> <p>Pedagogisk leder, 100%</p> <p>Avd: BLÅ</p>		<p>Gry Sissel Løkken</p> <p>Barne- og Ungdomsarbeider, 100%</p> <p>Avd: GUL</p>
	<p>Liss Cathrin Halsør</p> <p>Barnepleier, 100%</p> <p>Avd: RØD</p>		<p>Tonje Engh</p> <p>Barne- og ungdomsarbeider, 100%</p> <p>Avd: BLÅ</p>
	<p>Bente Brubakken</p> <p>Barnepleier, 100%</p> <p>Avd: BLÅ</p>		<p>Silje Rundsveen</p> <p>Barne- og Ungdomsarbeider, 80%</p> <p>Avd: BLÅ</p>
	<p>Bodil B. Kristiansen</p> <p>Barneveileder, 70%</p> <p>Avd: GUL</p>		<p>Linda Henriksen</p> <p>Kjøkkenassistert, 40%</p>
	<p>Mari Nordhagen</p> <p>Barne- og ungdomsarbeider, 100%</p> <p>Avd: RØD</p>		<p>Selma Knørr</p> <p>Lærling, barn og ungdomsarbeider, 100%</p> <p>Tilbake januar - 2024</p>

10. ÅRSHJUL 2023-2024

Oversikt over viktige aktiviteter og kulturbegivenheter dette året:

17 og 18 august	Planleggingsdager
24. august	«Bli kjent dag»
11. september	Foreldremøte 18-20
Uke 41	Høstferie, påmelding i forkant
Uke 42	Dugnad, i regi av FAU
Oktober/november	Foreldresamtaler
24. november	«Novemberfest» i lavvoen, i regi av FAU
24. november	Planleggingsdag
13. desember	Lucia
15. desember	Julebord for barna
21. desember	Nissefest
5. januar	Juletreff, i regi av FAU
2. februar	Planleggingsdag
Uke 5	Vi har sameuke. Avslutter med å ferie samenes nasjonaldag
Uke 7	Vinteraktivitetsuke
23. februar	Pysjamasfest
Februar/mars	Foreldresamtaler
Uke 9	Vinterferie, påmelding i forkant
21. mars	Foreldremøte
27. mars	Påskefrokost
Uke 13	Påske, påmelding i forkant
10. mai	Planleggingsdag
Uke 19	Dugnad, i regi av FAU
16. mai	Vi feirer 17 mai i barnehagen, øver oss på å gå i tog
24. mai	Besteforeldredag, regi FAU
31. mai	Avslutningsfest skolestarterne
13. juni	Sommerfest for barna

- Med forbehold om endringer
- Det kommer egne invitasjoner til arrangement

Kontaktinformasjon:

Øversveen barnehage

Leder:

Stine Madelene Taskerud

Telefon:994 54 792

Adresse:

Margit Haslund veg 34

2614 LILLEHAMMER

Telefon Blå avdeling: 909 60 528

Telefon Gul avdeling: 909 60 594

Telefon Rød avdeling: 908 97 332

Barnehagens e-postadresse:

stine.taskerud@lillehammer.kommune.no

Besøk: [Øversveen barnehage \(K\) - Lillehammer kommune](#)

for mer info om barnehagen og hva som skjer

Er du på Facebook?

Gå inn og klikk «Liker» på barnehagens Facebook side.

Årsplanen ble fastsatt og godkjent i SU den: ..... *Rovik* .....

PROGRESJONSPLAN - FAGOMRÅDENE

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø.

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen jobber med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplanen. Planen skal også synliggjøre hvordan barnehagen jobber med overgangen barnehage-skole og satsningsområdene.

Antall år barnet går i barnehage før skolestart kan variere. Likevel skal aktivitetene tilpasses og forbeholdes de enkelte aldersgrupper. Alle barn skal ikke nødvendigvis være med på alt.

Hvordan vi jobber med de 7 fagområdene:

Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. Vi skal bidra at barn leker med språk og stimulerer til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. (RP-2017)

<p>1-2 år</p> <p>Barna skal bli kjent med bildebøker, fortellinger, eventyr, rim/regler, musikk og sanger. Barna skal utvikle sin språkforståelse og språkkompetanse ved at de voksne «bader» barna i språk. Barna skal få tid til å tenke, repetere ord, uttrykke seg og herme etter lyder. Barnas nonverbale språk skal tas på alvor og få respons. Barna skal oppleve mestring og glede gjennom nonverbalt og verbalt språk i møte med variert språkmiljø. Barna skal få delta i språkstimulerende aktiviteter, dramatisering, lytte til musikk og se på bilder.</p>	<p>3-4 år</p> <p>Barna skal bli kjent med bøker, sanger, eventyr, fortellinger, rim og regler. Barna skal få uttrykke sine tanker, følelser og gjøre seg forstått. Barna skal få videreutvikle sin begrepsforståelse og sitt ordforråd gjennom ulike hverdagsaktiviteter. Ansatte skal bidra til et godt språkmiljø for barna, gjennom samtaler, stille spørsmål, undre seg og reflektere sammen med barna. Barna skal få oppleve å gjenfortelle enkle eventyr, regler og dramatisere. Barna skal få gjøre seg kjent med ulike skriftspråksuttrykk (lekeskrift, tegning og bokstaver) og oppleve å bruke enkle digitale verktøy.</p>	<p>5-6 år</p> <p>Barna skal bli kjent med bøker, sanger, eventyr, fortellinger, rim og regler. Barna skal få uttrykke sine tanker, følelser, og gjøre seg forstått. Ansatte skal legge til rette for gode samtaler og dialoger som stimulerer språkutvikling og utvider ordforrådet hos barna. Barna skal øve på å bruke språket relevant og aktivt i forhold til ulike situasjoner, opplevelser og temaer. Barna skal øve på å skrive sitt eget navn og synge sanger med flere vers, lage egne rim og tullevvers. Høytlesning, bruk av overbegreper og kategorier skal brukes aktivt.</p>
---	--	--

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal tilrettelegge for at barna kan tilegne seg gode vaner når det gjelder bevegelsesglede, matglede og matkultur. De skal kunne oppleve motivasjon og mestring utfra egne forutsetninger.

Personalet skal være aktive i å støtte og utfordre barna til variert fysisk lek. (RP-2017)

<p>1-2 år</p> <p>Barna skal få varierte aktiviteter som utvikler kroppsbeherskelse og motorikk. Finmotoriske aktiviteter som å tegne, male og legge puslespill.</p> <p>Grovmotoriske aktiviteter som å gå, løpe, klatre, hoppe, og danse. Barna skal få sanseopplevelser både ute og inne året rundt. Barna skal få varierte erfaringer med ulike lekeapparater. Barna skal få gå på korte turer i nærmiljøet der de får erfaring med ulendt terreng og underlag.</p> <p>Barna skal få bli kjent med egne og ulike følelser. Barna skal få oppleve trivsel og glede av å være ute, utfolde seg kroppslig og være aktive deltakere i leken ute og inne.</p> <p>Vi skal oppmuntre barna til å delta selv i av/påkledning, klatre opp/ned av stol selv.</p> <p>Barnehagen skal ha et variert kosthold der de øver på å spise/drikke selv. Lære gode matvaner, som håndvask og sitte ved bordet en viss tid..</p> <p>Veksel mellom hvile og aktivitet</p>	<p>3-4 år</p> <p>Barna skal få oppleve variert fysisk lek og kroppslig mestring og en positiv selvoppfatning.</p> <p>Barna skal få turer med ulike turmål, til ulike årstider og ulikt terreng. Vi lager hinderløyper både inne og ute og i den daglige leken. Barna skal få øve seg og utvikle sine fin- og grovmotoriske ferdigheter, gjennom ulike pedagogiske aktiviteter. Som maling, tegning, klipping, bygging med ulike materialer og løpe, hoppe og balansere. Barna skal få et variert og allsidig sunt kosthold, og tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper. Samt sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser. Ansatte skal bidra til at det veksling i det daglig med aktivitet, mat og hvile. Barna skal få erfaringer med å «klare sjøl», ved å kle på og av seg selv, klatre opp og ned av stallebord og vogner (i.h.t. Klare sjøl prosjektet)</p>	<p>5-6 år</p> <p>Legge til rette for varierte grovmotoriske og finmotoriske aktiviteter både inne og ute. Legge til rette for variert kosthold. Få positive og gode erfaringer med uteliv året rundt, oppleve nærmiljø, få kunnskap om menneskekropp og forståelse for betydning av gode vaner og sunt kosthold.</p> <p>Barna skal skape positiv selvoppfatning og kroppsmestring, øve på balanse og styrke gjennom ulike aktiviteter som dans, sykling, klatring, turgåing, skilek får Barna skal øve på å være selvstendig ved på og avkledning, toalettbesøk, håndvask og under måltider. Barna skal være med å forberede mat/måltider og ha ansvar og oppgaver for praktiske gjøremål i samarbeid med voksne og barn.</p>
---	--	---

Kunst, kultur og kreativitet

Barnehagen skal gi barna estetiske erfaringer med kunst, kultur, og legge til rette for utforsking, fordypning og progresjon. Det kan omfatte ulike uttrykksformer som billedkunst, kunsthåndverk, musikk, dans, drama, film, arkitektur og design. (RP-2017)

<p>1-2 år</p> <p>Barna skal møte ulike uttrykksformer og få mulighet til å uttrykke seg kreativt. Barna skal bruke kroppen og sansene sine, føle glede og mestring. Barna skal få utforske og bli kjent med ulike materialer. Barna skal tove, male, tegne, rive, bygge, lime, oppleve vannlek ute og inne. Bildebøker av barna og deres familier brukes i samtaler. Barna skal oppleve kulturelle mangfold i møte med musikk, dans, sanger, rytmeinstrumenter, rim, regler og eventyr.</p>	<p>3-4 år</p> <p>Barna skal få oppleve å ta i bruk sin fantasi, kreative tenkning og skaperglede. Barna skal få erfaring og kunnskap om bruk av ulike materialer, som bl.a. ulike maleteknikker, klippe, lime, bruk av naturmaterialer og toving, og kunne ta i bruk disse for selv å uttrykke seg gjennom skapende virksomhet. Barna skal få oppleve sang, musikk, dans, rim, regler, ulike rytmeinstrumenter og eventyr.</p>	<p>5-6 år</p> <p>Legge til rette for at barna få oppleve lokale, nasjonale og internasjonale kunst og kulturuttrykk i form av eventyr, bøker, musikk osv., får tilgang og mulighet til å spille på ulike musikalske instrumenter og høre på musikken de liker.</p> <p>Barna skal få erfaringer med ulike maleteknikker og bruk av ulike typer materialer. Gjennom dans, sang, rollelek, maling, tegning, dramatisering av sanger og eventyr får barna mulighet til å uttrykke seg estetisk og kreativt.</p>
---	--	---

Natur, miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme barns forståelse for naturens egenart og behovet for å ta vare på naturen. Barnehagen skal bidra til at barna får innsikt i viktigheten av å bevare biologisk mangfold og for bærekraftig utvikling. (RP-2017)

<p>1-2 år</p> <p>Barna skal utvikle respekt for naturen og miljøet. Barna skal oppleve glede ved å være ute, bruke kroppen og sansene sine. Barna skal oppleve glede, undring og nysgjerrighet i møte med naturen, vekster, dyr, fugler og insekter. Barna skal oppleve at vi tar vare på naturen og miljøet. Barna skal leke med ulike naturmaterialer.</p>	<p>3-4 år</p> <p>Barna skal få oppleve naturglede ved å ferdes i naturen i all slags vær og til alle årstider. Barna skal undre over naturens mangfoldighet og utforske ulike naturmaterialer i lek og andre kreative aktiviteter. Barna skal utvikle respekt for naturen og miljøet gjennom søppelsortering og bærekraftig miljøarbeid. Barna skal lære seg å ta vare på utstyr og instrumenter.</p>	<p>5-6 år</p> <p>Legge til rette for at barna skal oppleve glede for naturen og ta vare på det som er rundt dem, utforske og være nysgjerrig på hva naturen har å by på. Bygge på og videreutvikle barns erfaringer med teknikk i hverdagen. Barna skal bygge på kunnskap om årstider, bærekraftig utvikling, matproduksjon, miljøvern og samspillet i natur.</p>
--	---	---

Antall, rom og form

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan oppdage, utforske og skape strukturer og forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og gjøre barna i stand til å oppdage matematikk i dagliglivet, i teknologi, natur, kunst og kultur (RP-2017)

1-2 år

Barna skal få en begynnende forståelse for mengder, telling, form og farger. Barna skal få erfaring med sortering av størrelser, former og farger. Barna skal få tilgang til variert lekemateriell som klosser, baller, puttekasser, klossetårn, puslespill og geometriske figurer. Barna skal oppleve visuell støtte til ord og begreper, telling og sammenlikning. Barna skal få utvikle sin romfølelse ved å få krype inn, gjennom, over, under osv.

3-4 år

Barna skal oppleve gleden over å leke med tall og former. Barna skal få en økt forståelse for antall, ulike former og størrelser, og kunne undre seg over likheter, ulikheter, størrelser og antall gjennom bruk av ulike lekemateriell. Barna skal ha tilgang på ulike konstruksjonsleker som duplo, tog bane, puslespill og ulike spill. Barna skal gis erfaringer med grunnleggende begreper: over og under, foran og bak, eldst og yngst osv. Barna får kunnskap om farger, og hvordan blande farger gjennom å male og tegne

5-6 år

Legge til rette for at barna får forståelse av ulike typer mål, måleredskaper, geometriske form, størrelser, farger, tid, vekt og volum i hverdagsaktiviteter og i lek. Barna skal kjenne begreper og plasseringer som foran, bak, ved siden av, større enn, mindre enn, først og sist m.m. Mengdeforståelse. Kjenne til symboler på tall og bokstaver, ukedagene.

Etikk, religion og filosofi

Barna skal få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn som speiler seg i barnehagen. Barnehagen skal interesse for mangfold og forståelsen for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål, skal barna få anledning til å formulere spørsmål, lytte, reflektere og finne svar selv (RP-2017)

1-2 år

Barna skal lære å behandle omgivelsene og menneskene med respekt. Barna skal erfare at alle er likeverdige og bli møtt med anerkjennelse og få støtte til positive løsninger i konfliktsituasjoner. Barna skal få en begynnende forståelse for vennskap. Barna øver på å vente på tur, dele med hverandre og trøste hverandre.

Personalet skal støtte og veilede barna i konfliktløsning. Positiv atferd, kreativ lek og samspill skal vies mest oppmerksomhet fra de voksne. Barna skal oppleve stolthet over egen kulturell bakgrunn, få styrket identitet og selvfølelse. Barna skal oppleve kulturelle tradisjoner og markeringer: høstfest, Lucia, julebord/nissefest, pysjamasparty, påskefrokost og sommerfest. Barna skal kjenne igjen bilder av seg selv, bli oppmerksomme på likheter og ulikheter mellom seg selv og andre.

3-4 år

Barna skal lære seg å behandle omgivelsene og menneskene rundt seg med respekt. De skal oppleve at alle er like mye verdt og at alle blir møtt med respekt. Barna skal bli bevisste sine egne handlinger gjennom lek, kommunikasjon og lyttende voksne, og det skal gis rom for undring. Barna skal oppleve å få hjelp til å finne konstruktive løsninger i konfliktsituasjoner. Barna skal reflektere over hva som er rett og hva som er galt. Alle skal oppleve stolthet over egen kulturell bakgrunn og få styrket identitet og selvfølelse. Barna skal få oppleve kulturelle tradisjoner og markeringer: høstfest, Lucia, julebord/nissefest, karneval/pysjamasparty, påskefrokost og sommerfest.

5-6 år

Legge til rette for at barna kan tilegne seg grunnleggende normer og verdier, bli kjent med religion, etikk og filosofi. Gi rom for gode samtaler og refleksjoner. Barna skal få kjennskap til forskjellige kulturer og ulike væremåter, ulike typer og tradisjoner (også barnehagetradisjoner). Lære seg å respektere forskjeller og se andre følelser, forstå egne og anders behov. Utvikle evne til samarbeid og konfliktløsning, vise forståelse for ulike synspunkter, gi ros og snakke positiv til hverandre

Nærmiljø og samfunn

Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker, slik at barna kan oppleve tilhørighet til sitt nærmiljø. Kulturelt mangfold og ulike levemåter er en del av dette fagområdet. (RP-2017)

1-2 år	3-4 år	5-6 år
<p>Barna skal utforske og bli kjent i barnehagens nærmiljø. Barna skal oppleve glede ved å tilhøre et større fellesskap, delta på samlinger og aktiviteter. Barna skal bli oppmerksomme på at deres atferd påvirker omgivelsene. Gutter og jenter skal få like muligheter, utfordringer og oppmerksomhet. Alle former for trakassering og utestenging og krenkelser skal motarbeides.</p> <p>Barna skal oppleve likeverdighet gjennom hverdagssituasjonene</p> <p>Barna blir sett og lyttet til, og får medvirke i sin egen hverdag</p>	<p>Barna skal utforske og bli kjent med barnehagens nærmiljø gjennom bl.a. besøk på Maihaugen, turer til byen, biblioteket og turer i nærområdet. Barna skal oppleve at det de sier har betydning, og de skal erfare at uansett alder og forutsetninger, inngår og bidrar alle mennesker i barnehagens fellesskap. Barn skal oppleve et miljø som gir gutter og jenter like muligheter, varierende utfordringer og oppmerksomhet.</p> <p>Vi skal også arbeide for et inkluderende miljø som motvirker mobbing og andre krenkelser</p> <p>Barna blir sett og lyttet til, og får medvirke i sin egen hverdag</p>	<p>Legge til rette for å utforske naturen i nærområdet. Arbeide for et inkluderende miljø som motvirker mobbing, rasisme og krenkelser. Fokus på gruppetilhørighet, vennskap, samspill og gode relasjoner. Barna skal utvide forståelse for kulturelle likheter og forskjeller, oppleve likeverdighet og medvirke i sin egen hverdag. Bli kjent med norsk, samisk og andre kulturer og tradisjoner.</p>

TILVENNING I BARNEHAGEN

De kommunale barnehagene i Lillehammer er opptatt av å ta godt imot nye barn og foreldre, slik at tilvenningen til barnehagelivet skal gå så greit som mulig.

Tilvenning til barnehagen

Foreldrene og barnehagepersonalet gir sammen barnet den beste starten i barnehagen. Tilvenning må skje på barnets premisser og i tett dialog mellom foreldrene og barnehagepersonalet.

Når et barn skal begynne i barnehagen er det tre parter som er involvert:

«BARNET, FORELDRENE OG BARNEHAGEN»

For oss i barnehagen er det viktig å ha oppmerksomheten rettet mot møtet mellom disse tre, da alle har betydning for hvor raskt og godt barnet knytter seg til nye voksne i sitt liv.

Barnehagen har det profesjonelle ansvaret i møtet med nye barn og foreldre, og vi legger stor vekt på forutsigbarhet og trygghet. Alle nye barn følges tett i oppstarten, og gjennom dialog med dere foreldre vil vi bli kjent med det enkelte barnet. Alle foreldre tilbys oppstartssamtale tidlig etter barnehagestart.

Barnet kommer til barnehagen med de erfaringene de har fått så langt i livet. Noen barn har utviklet en grunnleggende tillitt til omverdenen, mens andre er noe mer usikre i møte med det nye og ukjente. Dette vil ha betydning for hvor mye tid barnet trenger for å knytte seg til de voksne i barnehagen.

Som **foreldre** har man mange spørsmål, og kanskje bekymringer, rundt det å begynne i barnehagen. Noen kommer som førstegangsførelde, mens andre kommer for tredje gang. Dette påvirker hvilke behov man har for støtte og veiledning som barnehageforelder. Vi skal ta imot dere med stor omtanke, respekt og forståelse, og jobbe for å møte dere på deres behov.

Tid nok

Det må settes av nok tid fra både foreldrenes og barnehagens side. Tradisjonelt settes det av tre dager til barnehageoppstart. Her er det viktig for oss i barnehagen at vi sammen med dere som foreldre vurderer hvor lang tid deres barn trenger i oppstarten. Små barn kan ikke forberedes muntlig på å gå i barnehagen og kan trenge flere dager for å bli trygge på et nytt sted. De skal bli kjent med helt ukjente voksne og etter hvert knytte seg til dem. Dette er en prosess som krever tid, selv om det er individuelle forskjeller. En langsom og trygg tilnærming til de ansatte forutsetter et nært samarbeid med foreldrene, og at foreldrene gradvis trekker seg tilbake når de ser at barnet er trygt på de barnehageansatte.

Barn og foreldre kan gjerne besøke barnehagen før oppstart. Avtal tid på forhånd slik at vi får tatt dere godt imot. Dette er med å skape gode forutsetninger for at barnet skal bli trygt og godt kjent, og for at overgangen til barnehagen skal bli mykere. Barnet trenger tid til å bli kjent med barnehagens ute- og inne areal, slik at det vet hvor det skal leke, spise og sove.

Besøksdager

Hos oss tilbys besøksdager, dette er et tilbud vi har for alle nye barn som skal starte i barnehagen. Vi inviterer dere foreldre og barnet til å komme på besøk allerede 1,5-2 måneder før oppstart. Vi setter av ca. 1 time, en gang i uken hvor barnet og dere foreldre bare kan komme for å leke og bli kjent med avdelingen og personalet på avdelingen. Vi anbefalere dere veldig å komme disse dagene. Dette bidrar til større trygghet for barnet når det skal starte i barnehagen.

Barn med behov for ekstra støtte

Barn med nedsatt funksjonsevne eller svak språkforståelse, vil ha behov for et godt tilrettelagt barnehagetilbud. Det er viktig at det legges opp til en gradvis tilvenning som spesielt er tilpasset deres behov. Det vil bl.a. være behov for god informasjon om barnehagetilbudet til foreldrene og barnehagen på sin side må ha nok og riktig informasjon om barnet. Videre må det legges til rette på en måte som sikrer at barnets behov blir godt ivaretatt og at hjemmet og barnehagen har en tett dialog omkring de behovene barnet har.

Informasjon og trygghet

Personalet må gi god og nok informasjon om barnehagens opplegg og innhold, og legge til rette for at foreldrene får svar på alt de lurer på i forbindelse med barnets oppstart i barnehagen. En oppstartsamtale er grunnleggende for at foreldrene og barnehagen sammen kan skape et så godt tilbud som mulig for barnet. Barnehagens mål for oppstartsamtales er å utveksle viktig informasjon og å bli bedre kjent med barnet, foreldrene og deres hjemmemiljø slik at de lettere kan møte barnets behov. Foreldrene får mulighet til å møte de ansatte på tomannshånd og til å formidle hvilke psykiske og fysiske behov barnet har: Alt fra kosedyr som er trygghetskapende for barnet, til allergier som barnehagen må ta hensyn til. Er mor og far trygge på barnehagen og har tillit til de ansatte, påvirker dette barnets opplevelse av barnehagen positivt. På mange måter kan vi si at å starte med å trygge foreldrene, er den beste måten å trygge barna på. Foreldres trygghet gir barna en opplevelse om at "her er det trygt å være".

Barnehagene i Lillehammer mener at følgende momenter er viktige når barnet skal begynne i barnehagen og i den aller første fasen av tilvenningen:

- Når barnet kommer til barnehagen er det viktig å ta seg god nok tid, slik at barnet får ta den tiden det trenger til å bli klar for å skilles fra foreldrene og til å bli hos personalet
- Foreldre og barnehage blir sammen enige om gode rutiner for ankomst og avskjed i barnehagen, dette skaper trygghet og forutsigbarhet for barnet.
- Bruk tiden sammen med barnet og la barnet bestemme tempoet i tilvenningen
- Det er ikke uvanlig at det kommer noen tårer fra barnet i leveringssituasjonen, personalet gir trøst og trygger barnet i denne situasjonen
- Barnet trenger både forutsigbarhet og spennende inntrykk slik at det gleder seg til å komme i barnehagen

Tilvenning ved overganger

Barn som allerede går i barnehagen, vil ha behov for en gradvis tilvenning når de skifter avdeling eller base. Mange småbarn har også behov for en gradvis overgang etter langt fravær som for eksempel etter sommerferien. Dette avtales med barnehagen og tilpasses barnets behov.

Å sørge for at barnet får en positiv opplevelse av barnehagestarten, sikrer langt på vei barnets videre trygghet og trivsel i barnehagen. En god start er til det beste for barn, foreldre og personalet.

Mål:	Kvalitetsindikator:
Barnet skal få en trygg og god start i barnehagen.	Faste voksne som møter barn og foreldre. Tilvenning må tilpasses det enkelte barns behov.
Barnehagen skal sikre trygge overganger for barn.	Lydhøre voksne ovenfor enkeltbarns behov. Foreldre blir tatt med på råd og drøfting. Barnehagen har rutiner for overganger

Handlinger:	Ansvar:	Når:
Invitere til lekegrupper en gang i uka.	Styrer/ ped.ledere	Ca. 1-1,5 mnd. før oppstart for det enkelte barnet
Besøksdag/ foreldremøte for nye	Styrer/ ped.ledere	Juni/sept- okt.
Oppstartsamtale (Innhente informasjon om barnet og familien, og trygge foreldrene)	Ped.ledere	Sept.-okt.
Forventningsavklaring	Styrer/ ped.ledere	Sept.- okt.
Utveksle informasjon med foreldre jevnlig den første tida	Alle	Kontinuerlig
Rutiner ved ulike overganger som følges og tilpasses det enkelte barn.	Styrer/ ped.ledere	Ved overgang til ny avdeling, ny barnehage eller skole.

Med dette som grunnlag har vi skapt en ramme som vi håper vil

gi deres barn en trygg og god barnehagestart!

**Velkommen
til oss!**